

Sygn. akt IV U 417/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 października 2018 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	st. sekr. sądowy Anna Wąsak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 31 października 2018 r. w S.

odwołania płatników składek A. T. i P. P. – wspólników (...) s.c. z siedzibą w M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 26 marca 2018 r. Nr (...)

w sprawie płatników składek A. T. i P. P. – wspólników (...) s.c. z siedzibą w M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

z udziałem S. F.

o ustalenie właściwego ustawodawstwa

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustala, iż w okresie od dnia 1 lutego 2018 roku do dnia 31 stycznia 2019 roku wobec obywatela Ukrainy S. F. mają zastosowanie przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29.04.2004 roku w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16.09.2009 roku dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2009 i zobowiązuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. do wydania dla obywatela Ukrainy S. F. zaświadczenia A1 na okres od dnia 1 lutego 2018 roku do dnia 31 stycznia 2019 roku;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. na rzecz A. T. i P. P. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt: IV U 417/18

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...) z 26 marca 2018r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art. 83 ust.1 pkt 2 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2017r. poz.1778 ze zm.) oraz art.1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1231/2010 z 24 listopada 2010r. rozszerzającego rozporządzenie (WE) nr 883/2004 i rozporządzenie (WE) nr 987/2009 na obywateli państw trzecich, którzy nie

są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo odmówił wydania dla obywatela Ukrainy S. F. zaświadczenia A1 o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego z tytułu wykonywania pracy na terytorium dwóch lub więcej państw członkowskich Unii Europejskiej w okresie od 1 lutego 2018r. do 31 stycznia 2019r. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że płatnik składek – wspólnik (...) Spółki Cywilnej z siedzibą w M. przy ul. (...) P. P. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. o wydanie zaświadczenia potwierdzającego zastosowanie polskich przepisów w zakresie ustawodawstwa właściwego na podstawie art.13.1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 883/2004 dla pracownika najemnego S. F. obywatela Ukrainy w związku z wykonywaniem pracy na terytorium dwóch lub więcej państw członkowskich Unii Europejskiej w okresie od 1 lutego 2018r. do 31 stycznia 2019r. Organ rentowy w oparciu o art.1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1231/2010 stwierdził, że Polska nie jest państwem, w którym zwykle zamieszkuje S. F. w rozumieniu przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Nie można bowiem uznać, że miejscem, w którym znajduje się centrum interesów życiowych S. F. mającego rodzinę w kraju pochodzenia, jest terytorium Polski. Organ rentowy powołał się w tym zakresie na kryteria służące ustaleniu miejsca zamieszkania określone w art.11.1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009. Wskazując na powyższe organ rentowy stwierdził, że Polska nie jest miejscem zamieszkania S. F., a jedynie miejscem pobytu w kraju zatrudnienia i dlatego przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z 29 kwietnia 2004r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 nie mogą mieć do niego zastosowania (decyzja z 26 marca 2018r. k.25-29 akt organu rentowego).

Odwołanie od w/w decyzji złożyli płatnicy składek A. T. i P. P. wspólnicy (...) Spółki Cywilnej z siedzibą w M. przy ul. (...), reprezentowani przez pełnomocnika, zaskarżając ją w całości i wnosząc o jej zmianę i ustalenie dla ubezpieczonego S. F. jako właściwego ustawodawstwa polskiego w zakresie zabezpieczenia społecznego oraz wydanie zaświadczenia A1o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego z tytułu wykonywania pracy na terytorium dwóch lub więcej państw członkowskich Unii Europejskiej w okresie od 1 lutego 2018r. do 31 stycznia 2019r. Skarżący zarzucili decyzji organu rentowego naruszenie przepisów art.7, 8 i 77§1 kpa poprzez wydanie zaskarżonej decyzji z naruszeniem zasady praworządności – bez dążenia do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego i w sposób, który nie budzi zaufania do władzy publicznej, naruszenie art.,2a ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez nierówne potraktowanie ubezpieczonego, a ponadto niewłaściwe zastosowanie przepisu art.1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1231/2010 z 24 listopada 2010r. rozszerzającego rozporządzenie (WE) nr 883/2004 i rozporządzenie (WE) nr 987/2009 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo poprzez uznanie, że Polska nie jest miejscem zamieszkania ubezpieczonego S. F., niezasadne zastosowanie przepisu art.11 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z 16 września 2009r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, podczas gdy przepis ten powinien być stosowany tylko gdy dwie instytucje państw członkowskich uzgadniają stanowisko, a nie gdy jeden rozpatruje sprawę, niewłaściwe zastosowanie przepisu art.1 lit.j rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z 29 kwietnia 2004r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego poprzez pominięcie zawartej w tym przepisie definicji „zamieszkania” i zrównanie miejsca zamieszkania ubezpieczonego z ośrodkiem interesów życiowych oraz niewłaściwe zastosowanie przepisów art.11 i 13 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z 29 kwietnia 2004r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego prowadzące do konkluzji, że ubezpieczony nie podlega ustawodawstwu Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie ubezpieczenia społecznego (odwołanie k.1-7 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie od płatnika składek na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu stanowiska organ rentowy powołał się na przepisy prawa i argumentację przedstawioną w zaskarżonej decyzji. Organ rentowy podkreślił, że zgromadzone dowody nie dają podstaw do ustalenia, że S. F. posiada ośrodek interesów życiowych na terenie Polski i tym samym jego miejscem zamieszkania jest terytorium Polski. Do ustalenia takiego nie jest wystarczające legalne przebywanie i zatrudnienie na terenie Polski. Lokal mieszkalny, z którego ubezpieczony korzysta na zasadzie najmu zapewnia mu jedynie miejsce noclegowe podczas wykonywanej pracy. Z uwagi na zapisy umowy najmu w lokalu tym

nie mogą zamieszkać członkowie rodziny ubezpieczonego ,tj. jego żona i dziecko (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.20-23 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

(...) Spółka Cywilna P. P., A. T. z siedzibą w M. przy ul. (...) prowadzi działalność transportową, w tym świadczy usługi z zakresu przewozów międzynarodowych (wydruki z Centralnej Ewidencji i (...) i Działalności Gospodarczej k.8-9 akt sprawy, licencja Głównego Inspektora Transportu Drogowego wydana w dniu 17 maja 2016r. na okres od 18 maja 2016r. do 17 maja 2021r. k.17 akt organu rentowego).

Ubezpieczony S. F. jest obywatelem Ukrainy. Urodził się w dniu (...) w miejscowości K. na U.. Ubezpieczony jest żonaty, ma małoletniego syna. Żona i dziecko ubezpieczonego zamieszkują w O. na U., we własnym jednorodzinny domu (oświadczenie ubezpieczonego z 9 lutego 2018r. k.15 akt organu rentowego). Od 2017r. ubezpieczony leganie przebywa i pracuje na terenie Polski (karta pobytu wydana ubezpieczonemu przez Wojewodę (...) w dniu 7 lutego 2017r. na okres do 31 grudnia 2019r. k.9-11 akt organu rentowego). W dniu 17 stycznia 2018r. Wojewoda (...) na wniosek płatników składek udzielił zezwolenia na pracę ubezpieczonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na okres od 11 lutego 2018r. do 10 lutego 2021r. (zezwolenie na pracę cudzoziemca na terytorium RP z 17 stycznia 2018r. k.13 akt organu rentowego).

W dniu 1 lutego 2018r. ubezpieczony i (...) Spółki (...) zawarli umowę o pracę, na mocy której ubezpieczony został zatrudniony na stanowisku kierowcy w pełnym wymiarze czasu pracy. Umowa została zawarta na czas określony od 1 lutego 2018r. do 31 grudnia 2019r., jako miejsce wykonywania pracy wskazano M. oraz miejsce wg wskazań pracodawcy (umowa o pracę z 1 lutego 2018r. k.5-7 akt organu rentowego i porozumienie zmieniające z 12 lutego 2018r. dotyczące zasad wynagradzania i wskazujące miejsce wykonywania pracy k.11 akt sprawy).

Od chwili zatrudnienia u płatników składek ,tj. od 1 lutego 2018r. do 31 marca 2018r. ubezpieczony zamieszkiwał w lokalu mieszkalnym, w którym znajduje się siedziba Spółki (...) – przy ul. (...) w M.. Ubezpieczony korzystał z jednego pokoju w lokalu znajdującym się pod w/w adresem, w drugim pomieszczeniu lokalu znajduje się biuro Spółki. W dniu 1 kwietnia 2018r. ubezpieczony zawarł z J. Ł. (osoba obcą dla ubezpieczonego i płatników składek) umowę najmu lokalu mieszkalnego położonego w budynku wielorodzinnym w M. przy ul. (...) o powierzchni 48 metrów kwadratowych składającego się z dwóch pokoi, kuchni, łazienki i wc. Strony powyższej umowy ustaliły, że ubezpieczony jako najemca będzie ponosił koszty czynszu i wszelkich opłat do wspólnoty mieszkaniowej oraz opłaty za media - prąd, gaz, woda (umowa najmu lokalu mieszkalnego z 1 kwietnia 2018r. k.18 akt sprawy). W lokalu tym ubezpieczony spędza czas wolny między zleceniami przewozów. Ubezpieczony wykonuje przewozy międzynarodowe, w związku z tym 25% czasu pracy przypada na pracę na terenie Polski, a 75% na pracę w pozostałych krajach Unii Europejskiej i Szwajcarii (informacja z 1 lutego 2018r. w celu wydania zaświadczenia o ustawodawstwie właściwym k.1-3 akt organu rentowego, zeznania płatnika składek A. T. k.36v-37 akt sprawy).

W 2017r. ubezpieczony wykonywał prace na rzecz innego płatnika z ternu Rzeczypospolitej Polskiej i na okres od 1 stycznia 2017r. do 31 grudnia 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. wystawił ubezpieczonemu zaświadczenie A1 (dokument A1 wydany na okres od 1 stycznia 2017r. do 31 grudnia 2017r. k.16-17 akt sprawy). W dniu 23 maja 2018r. Naczelnik Urzędu Skarbowego w M. wystawił ubezpieczonemu zaświadczenie o miejscu zamieszkania dla celów podatkowych (tzw. certyfikat rezydencji podatkowej), na okres od 17 maja 2018r. (certyfikat rezydencji podatkowej z 23 maja 2018r. k.33 akt sprawy).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie płatników składek A. T. i P. P. - współników (...) Spółki Cywilnej z siedzibą w M. okazało się uzasadnione.

Jak wynika z akt organu rentowego, w dniu 12 lutego 2018r. wpłynął do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. wniosek płatników składek o wydanie zaświadczenia o ustawodawstwie właściwym dla pracownika S. F. – obywatela Ukrainy wykonującego dla płatników składek pracę w charakterze kierowcy w transporcie międzynarodowym na okres

od 1 lutego 2018r. do 31 stycznia 2019r. Wnioskodawcy wskazali, że w/w pracownik świadczy pracę, która w 25% jest wykonywana w P., a w pozostałych 75% na terenie innych państw Unii Europejskiej i Szwajcarii. Jako podstawę wniosku wskazano regulację art.13.1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. UE L z 30 kwietnia 2004r. ze zm.). Zgodnie z tym uregulowaniem osoba, która normalnie wykonuje pracę najemną w dwóch lub w kilku Państwach Członkowskich podlega:

a) ustawodawstwu Państwa Członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania, jeżeli wykonuje znaczną część pracy w tym Państwie Członkowskim lub jeżeli jest zatrudniona przez różne przedsiębiorstwa lub przez różnych pracodawców, którzy mają siedzibę lub miejsce wykonywania działalności w różnych Państwach Członkowskich lub

b) ustawodawstwu Państwa Członkowskiego, w którym znajduje się siedziba lub miejsce wykonywania działalności zatrudniającego ją przedsiębiorstwa, jeżeli osoba ta nie wykonuje znacznej części swojej pracy w Państwie Członkowskim, w którym ma miejsce zamieszkania.

Z uwagi na to, że S. F. jest obywatelem Ukrainy rozstrzygnięcie wniosku płatników składek wymagało uprzedniej oceny, czy w/w pracownik zamieszkuje legalnie na terenie Polski jako członka Unii Europejskiej. Zgodnie bowiem z art.1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr (...) z dnia 24 listopada 2010r. rozszerzającego rozporządzenie (WE) nr 883/2004 i rozporządzenie (WE) nr 987/2009 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo, w/w rozporządzenia (WE) nr 883/2004r. i nr (...) mają zastosowanie do obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo, jak również do członków ich rodzin i osób pozostałych przy życiu po ich śmierci, pod warunkiem że zamieszkują oni legalnie na terytorium państwa członkowskiego i znajdują się w sytuacji, która pod każdym względem dotyczy więcej niż jednego państwa członkowskiego.

Organ rentowy odmawiając ustalenia, że wobec S. F. w okresie objętym wnioskiem płatników składek ,tj. w okresie od 1 lutego 2018r. do 31 stycznia 2019r. znajduje zastosowanie ustawodawstwo polskie ustalone na podstawie art.13.1 pkt b rozporządzenia (WE) nr 883/2004 jako ustawodawstwo państwa, w którym znajduje się siedziba pracodawcy i co za tym idzie wydania ubezpieczonemu zaświadczenia A1 podniósł, że w okolicznościach sprawy brak jest podstaw do ustalenia, że w Polsce znajduje się centrum interesów życiowych ubezpieczonego i miejsce jego zamieszkania. Ustalając, czy ubezpieczony zamieszkuje w Polsce organ rentowy odwołał się do uregulowania zawartego w art.11.1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. W myśl tego uregulowania do ustalenia miejsca zamieszkania osoby, do której stosuje się rozporządzenie podstawowe, należy ustalić ośrodek interesów życiowych zainteresowanego w oparciu o ogólną ocenę wszystkich dostępnych informacji dotyczących istotnych okoliczności, które mogą obejmować, w stosownych przypadkach: czas trwania i ciągłość pobytu na terytorium zainteresowanych państw członkowskich, sytuację danej osoby, w tym: charakter i specyfikę wykonywanej pracy, w szczególności miejsce, w którym praca ta jest zazwyczaj wykonywana, jej stały charakter oraz czas trwania każdej umowy o pracę, jej sytuację rodzinną oraz więzi rodzinne, prowadzenie jakiegokolwiek działalności o charakterze niezarobkowym, jej sytuację mieszkaniową, zwłaszcza informację, czy sytuacja ta ma charakter stały, państwo członkowskie, w którym osoba uważana jest za mającą miejsce zamieszkania dla celów podatkowych. Stosując się do powyższej regulacji organ rentowy stwierdził, że S. F. jedynie tymczasowo przebywa w Polsce jako kraju zatrudnienia, a centrum jego interesów życiowych, determinowane m.in. przez fakt posiadania rodziny na U., znajduje się właśnie na U..

Analizując okoliczności sprawy Sąd doszedł do przekonania, że stanowisko organu rentowego w kwestii miejsca zamieszkania S. F. jest błędne. Wskazać należy, że zastosowany przez organ rentowy w/w przepis art.11.1 rozporządzenia wykonawczego (WE) nr 987/2009 ma zastosowanie w przypadku, gdy pomiędzy instytucjami dwóch lub więcej państw członkowskich istnieje rozbieżność opinii w odniesieniu do ustalenia miejsca zamieszkania. W okolicznościach niniejszej sprawy nie ma natomiast sporu między instytucjami państw członkowskich. W ocenie Sądu w okolicznościach sprawy w pełni uzasadnione jest stwierdzenie, że S. F. zamieszkuje legalnie na terenie

Polski. Przedstawione przez płatników składek dokumenty w postaci karty pobytu wydanej ubezpieczonemu oraz decyzji Wojewody (...) o zezwoleniu na pracę wydane w stosunku do S. F. nie pozostawiają wątpliwości, że ubezpieczony legalnie przebywa na terenie RP oraz legalnie wykonuje pracę w charakterze kierowcy w transporcie międzynarodowym. Z ustaleń Sądu wynika, że od 1 kwietnia 2018r. ubezpieczony posiada w Polsce – w M. prawo najmu lokalu mieszkalnego (przy ul. (...)), w którym przebywa w czasie wolnym od pracy, a w okresie pierwszych dwóch miesięcy zatrudnienia ,tj. w lutym i marcu 2018r. korzystał na zasadzie użyczenia z pomieszczenia mieszkalnego znajdującego się lokalu, w którym znajduje się siedziba spółki. Użyczenie ubezpieczonemu takiego pomieszczenia strony przewidziały w porozumieniu zmieniającym umowę o pracę z 12 lutego 2018r. (porozumienie na k.11 akt sprawy). Okoliczność, że okresowo ubezpieczony korzystał z lokalu użyczanego mu przez pracodawców nie może być powoływana jako argument przeciwko ustaleniu, że ubezpieczony zamieszkuje na terenie Polski. W ocenie Sądu nie ma wątpliwości, że zamieszkiwanie ubezpieczonego na terenie Polski ma swoje źródło w fakcie wykonywania pracy na rzecz polskiego pracodawcy. Zatrudnienie jest jednak doniosłym motywem w wyborze miejsca zamieszkania. Bezsporne jest, że ubezpieczony ma rodzinę na U.. Posiadanie rodziny na terenie Ukrainy jest okolicznością, która wiąże ubezpieczonego z jego ojczystym krajem. Nie jest to jednak okoliczność niwecząca ustalenie, że ubezpieczony, który od dłuższego czasu pracuje i przebywa w Polsce zamieszkuje legalnie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Podkreślić dodatkowo należy, że w dniu 23 maja 2018r. Naczelnik Urzędu Skarbowego w M. wydał w odniesieniu do ubezpieczonego certyfikat rezydencji podatkowej. Certyfikat ten został wydany od 17 maja 2018r. – w związku z wprowadzeniem od 2 maja 2018r. nowych zasad ustalania miejsca zamieszkania wobec obywateli państw trzecich (certyfikat rezydencji podatkowej i druk ZUS dot. ustalania miejsca zamieszkania wobec obywateli państw trzecich k.33-34 akt sprawy). Nie ulega jednak wątpliwości, że już od 1 lutego 2018r., a nawet w 2017r. ubezpieczony zamieszkiwał na terenie Polski, czego dowodem jest zaświadczenie A1 wydane ubezpieczonemu na okres od 1 stycznia 2017r. do 31 grudnia 2017r. (vide: ustalenia faktyczne).

Reasumując, wobec ustalenia, że S. F. zamieszkuje na terytorium państwa członkowskiego UE, Sąd stwierdził, że zachodzą podstawy do wydania przez organ rentowy zaświadczenia o ustawodawstwie właściwym dla ubezpieczonego jako osoby, która wykonuje pracę najemną w dwóch lub kilku Państwach Członkowskich UE na podstawie art. 13.1 rozporządzenia Parlamentu i Rady (WE) nr 883/2004. Mając na uwadze powyższe okoliczności, na podstawie art.477¹⁴§2 kpc, Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w pkt I sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł zgodnie z wynikiem sprawy – na podstawie art.98§1 i 3 kpc w związku z art.99 kpc i w związku z §9 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. (Dz.U. z 2015r., poz.1804 ze zm.) w sprawie opłat za czynności radców prawnych – pkt II sentencji wyroku.